

تبدیل منابع دیپلماسی به نتایج دیپلماسی فوتبال با تاکید بر نقش میانجی گری پوشش رسانه ای

علی آقاخانی^۱، سیروس احمدی^{۲*}، علیرضا رضایی^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران

۲. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران

۳. دانشیار گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران

نویسنده مسئول مقاله: سیروس احمدی

ایمیل نویسنده مسئول: sirousahmadi1998@yahoo.com

تاریخ ارسال: ۱۳۹۹/۱۱/۱۶ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۳/۲۰

Transforming Diplomatic Resources into the Results of Football Diplomacy with an Emphasis on the Mediating Role of Media Coverage

Ali Aghakhani¹, Siros Ahmadi^{2*}, Alireza Rezaei³

1. Ph.D. Student in Sport Management, Department of Physical Education, Borujerd Branch, Islamic Azad University, Borujerd, Iran

2. Assistant Prof. in Department of Physical Education, Hamedan Branch, Islamic Azad University, Hamedan, Iran

3. Associate Prof. in Department of Political Science & International Relations, Hamedan Branch, Islamic Azad University, Hamedan, Iran

Corresponding Author: Siros Ahmadi

Email: sirousahmadi1998@yahoo.com

Received: (2021/02/04)

Accepted: (2021/06/10)

Abstract: The present study was designed & conducted to Transforming diplomatic resources into the results of football diplomacy with an emphasis on the mediating role of media coverage. The research method was survey. The statistical population of the present study included all those aware of the subject. Abdi et al.'s (2018) questionnaire was used to collect information. In order to analyze the data of the present study, the structural equation method was used. The whole process of analysis was performed in SPSS & PLS software. The results showed that sporting events (impact = 0.331; t = 2.236), human capital (impact = 0.244; t = 3.315) & sports products & services (impact = 0.404; 2 = t) has a significant effect on media coverage. The results showed that media coverage on overall results (impact = 0.883; t = 27.37), specific results (impact = 0.839; t = 24.237) & national results (impact = 0.859; 652 / 29 = t) is effective in the field of football diplomacy. With this in mind, it can be stated that the use of media coverage can have a significant impact on the success of football diplomacy.

Keywords: Football Diplomacy, International Interactions, Political Discourse, Tensions.

چکیده: تحقیق حاضر باهدف تبدیل منابع دیپلماسی به نتایج دیپلماسی فوتبال با تاکید بر نقش میانجی گری پوشش رسانه ای طراحی و اجرا گردید. روش تحقیق حاضر به صورت پیمایشی بود. جامعه آماری تحقیق حاضر شامل کلیه افراد آگاه به موضوع پژوهش بود. در جهت گردآوری اطلاعات از پرسشنامه عبدی و همکاران (۲۰۱۸) استفاده گردید. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق حاضر از روش معادلات ساختاری استفاده گردید. تمامی روند تجزیه و تحلیل تحقیق، در نرم‌افزارهای SPSS و PLS انجام گرفت. نتایج تحقیق نشان داد، رویدادهای ورزشی (تأثیر: ۰/۳۳۱؛ تی=۲/۲۳۶)، سرمایه انسانی (تأثیر: ۰/۲۴۴؛ تی=۳/۳۱۵) و محصولات و خدمات ورزشی (تأثیر: ۰/۴۰۴؛ تی=۲/۹۹۶) به صورت معناداری بر پوشش رسانه‌ای تأثیرگذار می‌باشد. نتایج تحقیق نشان داد که پوشش رسانه‌ای بر نتایج کلی (تأثیر: ۰/۸۸۳؛ تی=۲۷/۳۷)، نتایج اختصاصی (تأثیر: ۰/۸۳۹؛ تی=۲۴/۲۳۷) و نتایج ملی (تأثیر: ۰/۸۵۹؛ تی=۲۹/۶۵۲) در حوزه دیپلماسی فوتبال تأثیرگذار می‌باشد. با این توجه می‌توان چنین اعلام داشت که استفاده از پوشش رسانه‌ای می‌تواند در جهت کسب موفقیت‌های مربوط به دیپلماسی فوتبال تأثیر بسزایی داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: تعاملات بین‌المللی، تنش، دیپلماسی فوتبال، گفت‌وگوهای سیاسی.

مقدمه

امروزه تعاملات بین‌المللی به‌عنوان یکی از راهکارهای موفقیت کشورها مشخص شده است. این مسئله توانسته است در ارتباطات بین‌المللی تأثیرگذار باشد و منجر به شکل‌گیری واژه دیپلماسی شده است (گارامولگوی^۱ و همکاران، ۲۰۲۰: ۱). دیپلماسی عبارت است از ارتباطات معطوف به منافع ملی یک کشور از طریق ارتباط با مردم خارج از مرزهای جغرافیایی (ولف و روزن^۲، ۲۰۰۴). پراکندگی‌های جغرافیایی و همچنین تفاوت‌های گسترده در سطوح فردی و فرهنگی سبب گردیده است تا اهمیت وجود دیپلماسی در فضای فعلی جهان درک گردد (روفی^۳، ۲۰۱۶: ۲۱۲). امروزه تنش‌های گسترده در سطح جهانی سبب گردیده است تا از دیپلماسی به‌عنوان راهکاری پایدار در جهت کاهش تنش‌ها و ارتقا‌گفتمان‌های سیاسی و اجتماعی استفاده گردد (جاروی^۴ و همکاران، ۲۰۱۷: ۱). اگرچه دیپلماسی در تمامی زمان‌ها از جمله جنگ نیز کاربرد دارد اما ماهیت دیپلماسی سعی در کاهش تنش‌های موجود در عرصه‌های بین‌المللی و ارتقا تعاملات و گفت‌وگوهای بین‌المللی می‌باشد (ترونکوس و هری^۵، ۲۰۱۷: ۱).

کارشناسان مسائل بین‌المللی دنیای امروز بر این عقیده‌اند که امروزه تمامی کشورها به ناچار با قدرت نرم و به‌کارگیری روش‌هایی که ذهنیت‌ها و نگرش را تغییر می‌دهد، مواجه‌اند (بخشی، زردشتیان و محمدی، ۲۰۲۰: ۷۰). دیپلماسی به‌عنوان یکی از نیازهای جوامع امروزی نقش مهمی در جهت تعاملات بین‌المللی دارد. بهره‌گیری از دیپلماسی به‌عنوان یکی از هنرهای کشورهای امروزی می‌تواند ظرفیت‌های مختلفی را به یک کشور ایجاد نماید و در عرصه‌های بین‌المللی شرایط را برای یک کشور و منطقه بهبود دهد (گارامولگی و همکاران، ۲۰۲۰: ۳). "جنگ بدون شلیک" تعبیری است از دیپلماسی عمومی در جهان امروز؛ این مفهوم از سه بعد اساسی هنر، آموزش و ورزش شکل گرفته است (شریعتی و منظمی، ۲۰۲۱: ۸۰).

امروزه دیپلماسی از شکل قدیمی خود که معطوف به مسائل نظامی و جنگی بوده است، خارج شده است و تمرکز جدی در سایر حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دارد. این مسئله سبب گردیده است تا تمامی حوزه موجود به‌نوعی با دیپلماسی ارتباط نزدیکی داشته باشند (بکر^۶ و همکاران، ۲۰۱۸: ۶۶). ورزش نیز به‌واسطه کارکردهای مطلوب خود در حوزه‌های بین‌المللی و همچنین برخورداری از مخاطبان گسترده پیوند نزدیکی با دیپلماسی برقرار نموده است. به‌صورتی که امروزه دیپلماسی ورزشی به‌عنوان یک ابزار مهم موردتوجه ملل مختلف قرار گرفته است (گارامولگوی و همکاران، ۲۰۲۰: ۱). قابلیت‌های ورزش در نفوذ بر افراد و همچنین همه‌گیری آن سبب گردیده است تا امروزه از آن به‌عنوان ابزاری مهم در جهت تعاملات بین‌المللی استفاده گردد. این قابلیت مهم ورزش سبب گردیده است تا از آن به‌عنوان یک ابزار کاربردی در حوزه گفتمان استفاده گردد (جکسون^۷، ۲۰۱۳: ۲۷۴).

در میان حوزه‌های مختلف ورزش، فوتبال جایگاه کلیدی و بدون انکاری دارد. به‌صورتی که رویدادهای مربوط به فوتبال را می‌توان به‌عنوان یکی از پرمخاطب‌ترین رویدادهای بین‌المللی قلمداد نمود که توانسته است تا پیام‌های مهمی در عرصه‌های سیاسی و بین‌المللی ارائه دهد (چهابی^۸، ۲۰۰۱: ۸۹). فوتبال یک پدیده جهانی است و در طول نیم‌قرن گذشته توانسته یک‌زبان مشترکی را به وجود آورد. بسیاری معتقدند که با جهانی‌شدن فوتبال، آثار و قدرت آن بر همه بخش‌های جامعه قابل مشاهده بوده و بدین سبب تمام حکومت‌ها (از جمله حکومت ایران) سعی بر آن دارند تا یک نقش کلیدی در کنترل و هدایت این ورزش را دارا باشند. جامعه ایران مانند بسیاری از جوامع دیگر، پدیده ورزش فوتبال را در میان دیگر ورزش‌ها مهم‌ترین پدیده ورزشی دانسته و بدین سبب حوزه‌های مختلف در جامعه ایران در طول این مدت تحت تأثیر این پدیده ورزشی قرار گرفته است. ورزش فوتبال ظاهراً یک امر غیرسیاسی اعلام‌شده ولی در واقعیت فوتبال دارای کارکردهای سیاسی زیادی در جوامع بوده و سیاست آن را یک ابزاری برای پیشبرد اهداف سیاسی قلمداد می‌کند. به‌عبارتی در

1 Garamvölgy
2 Wolf, Charles. Rosen
3 Rofe
4 Jarvie
5 Trunkos & Herai

6 Beker
7 Jackson
8 Chehabi

اعتبار کشور است. فوتبال می‌تواند نقش حمایتی در دیپلماسی بازی کند و می‌تواند هویت ملی را تأیید کند.

استفاده از ورزش در حوزه دیپلماسی سبب گردیده است تا عملکرد بین‌المللی کشورها در حوزه‌های تعاملی از وضعیت مناسب تری برخوردار باشد (کتو و کتو، ۲۰۲۰). کاوتسوس^۶ (۲۰۱۰)، میزبانی یک رویداد بزرگ ورزشی را سبب افزایش میزان شادی و نشاط در جامعه می‌داند. دی بوس چر^۷ و همکاران (۲۰۰۹) تأثیر ورزش قهرمانی بر غرور ملی، اعتبار بین‌المللی را خاطر نشان می‌کنند. وینستلی^۸ (۲۰۱۰) ورزش را منبع طبیعی منزلت یابی می‌داند. جیم و کروگر^۹ (۱۹۹۹) ورزش را به‌عنوان یک ابزار شناسایی بین‌المللی و کسب منزلت کشورها در جامعه بین‌الملل می‌دانند. مرکل^{۱۰} (۲۰۰۸) اذعان دارد که دیپلماسی ورزشی باعث تنش‌زدایی می‌شود. لوی و داگلاس^{۱۱} (۲۰۰۴) در پژوهش خود به نقش مؤثر فوتبال در توسعه صلح جهانی اشاره کرده‌اند. کنت، سوات و ویزر^{۱۲} (۲۰۱۵) به آثار مثبت فوتبال شامل غرور ملی، افزایش وجهه‌ی کشور، توسعه‌ی ورزش، انسجام و وحدت و توسعه‌ی زیرساخت می‌پردازند. اگرچه همواره اهمیت دیپلماسی فوتبال در پژوهش‌های انجام‌شده مورد تأکید بوده است اما عدم توجه به عملیاتی نمودن اهداف و سیاست‌های دیپلماسی ورزشی و دیپلماسی فوتبال موضوعی بوده است که موردتوجه جدی قرار نگرفته است.

کو و کو (۲۰۲۰) در تحقیق خود مشخص نمودند که فوتبال نقش مهمی در حوزه دیپلماسی دارد و برخی کشورها به صورت هدفمند از آن بهره لازم را برده‌اند. بوبالو (۲۰۱۳) نیز مشخص نمودند که ظرفیت‌های ورزش در حوزه دیپلماسی سبب گردیده است تا تلاش‌هایی هدفمند در جهت بهره‌گیری از آن شکل گیرد. گارامولگی و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود مشخص نمودند که بهره‌گیری از ورزش در حوزه سیاست می‌تواند اهداف مربوط به حوزه دیپلماسی را به صورت مناسبی به مرحله عمل برساند. اگرچه

حوزه سیاسی، هیچ ابزاری مانند ابزار ورزش نمی‌تواند تا این اندازه به دولت‌ها مشروعیت ببخشد. کسب نتایج خوب ورزشی برای دولت‌ها نشان از قدرت ورزشی آن‌هاست و این به‌منزله نماد قدرت سیاسی آن‌ها نیز محسوب می‌گردد. کارکرد ورزش فوتبال در مقایسه با دیگر پدیده‌ها با کمترین هزینه و زمان، تأثیرات شگرفی بر جامعه باقی می‌گذارد که دیگر پدیده‌ها تا این اندازه قادر به تأثیرگذاری نیستند (شجیع، ۲۰۱۶، ۲۵).

فوتبال یکی از پرمخاطب‌ترین ورزش‌ها می‌باشد که همواره گروه‌های مختلفی را به خود جذب کرده است. ظرفیت‌های ورزش فوتبال سبب گردیده است تا از آن به‌عنوان یک ورزش مهم در حوزه دیپلماسی یاد شود (کتو و کتو، ۲۰۲۰). برخی از نویسندگان معتقدند که ورزش فوتبال دارای ملاحظات اقتصادی سیاسی مهمی می‌باشد و از این ورزش به‌عنوان ابزاری برای ارتقای کشورها استفاده می‌گردد (بنگیدا، ۲۰۱۴، ۳۳۵). موری و پیگمن^۳ (۲۰۱۳) اشاره داشتند که فوتبال می‌تواند در حوزه دیپلماتیک به‌عنوان یک راهکار مهم مورد استفاده قرار گیرد. هاگ استدلال می‌کند که البته، فوتبال نمی‌تواند یک جنگ را متوقف کند و یا بی‌عدالتی را در جهان از بین ببرد، اما بدون شک، برقراری ارتباطات را می‌تواند و فوتبال به این امر به‌طور قابل‌توجهی کمک می‌کند. گرانت اشاره می‌کند که درحالی‌که چالش‌های اساسی برای حکومت‌داری ورزشی وجود دارد، عصر جهانی ورزش فوتبال به‌عنوان یک نیروی اجتماعی فرصتی را برای عدالت، آشتی و توسعه بین‌المللی ایجاد کرده است. بوبالو^۴ (۲۰۱۳)، تعریف دقیق‌تر از "دیپلماسی فوتبال" را در ادبیات بررسی‌شده فراهم می‌کند. او می‌گوید: در ساده‌ترین سطح، دیپلماسی [فوتبال]، استفاده از علاقه مشترک مردم به فوتبال برای ایجاد شبکه‌ها و ارتباطات است. این شبکه‌ها می‌توانند برای اهداف مختلف دیگری از جمله دیپلماسی، ارتباطات سیاسی و تجاری، ارتقاء محصولات، گردشگری، توسعه و آموزش و پرورش استفاده شوند. بونیفیس^۵ توضیح می‌دهد: البته فوتبال در جهان حکومت نمی‌کند؛ اما درعین‌حال یکی از عوامل مهم در نفوذ و

6 Kavetsos

7 De Bosscher

8 Winstanley

9 Jame & Kruger

10 Merkel

11 Loy & Douglas

12 Knott, Swart & Visser

1 Kuo & Kuo

2 Benghida

3 Murray & Pigman

4 Bubalo

5 Bonifis

تمامی ظرفیت‌ها و ابزارهای موجود بوده است. نامشخص بودن نقش رسانه‌ها در تبدیل منبع دیپلماسی به نتایج دیپلماسی فوتبال سبب گردیده است تا امروزه دغدغه کافی در جهت پررنگ نمودن نقش رسانه‌ها در این خصوص وجود نداشته باشد. از طرفی خلأ تحقیقاتی در خصوص نقش پوشش رسانه‌ای بر تبدیل منبع دیپلماسی به نتایج دیپلماسی فوتبال سبب گردیده است تا امروزه روندهای اجرایی و عملی در جهت بهبود دیپلماسی فوتبال با استفاده از قابلیت‌های رسانه مشاهده نگردد. بدون شک پی بردن به نقش پوشش رسانه‌ای بر تبدیل منبع دیپلماسی به نتایج دیپلماسی فوتبال می‌تواند مسیر بهبود و گسترش دیپلماسی فوتبال در کشور ایران را هموار نماید و سبب گردد تا در این مسیر از ظرفیت‌های مطلوب رسانه استفاده نمود. از طرفی انجام تحقیق حاضر در خصوص بررسی نقش پوشش رسانه‌ای بر تبدیل منبع دیپلماسی به نتایج دیپلماسی فوتبال می‌تواند دغدغه کافی در جهت بهره‌گیری از رسانه‌ها و متناسب‌سازی آن با نیازهای حوزه دیپلماسی فوتبال را ایجاد دهد و رویه‌های مناسبی در ساختار ورزش کشور در این خصوص ایجاد نماید. با این توجه تحقیق حاضر باهدف تبدیل منابع دیپلماسی به نتایج دیپلماسی فوتبال با تاکید بر نقش میانجی‌گری پوشش رسانه‌ای سعی در پاسخ به این سؤال داشت که آیا پوشش رسانه‌ای بر تبدیل منبع دیپلماسی به نتایج دیپلماسی فوتبال نقش معناداری دارد؟

روش شناسی پژوهش

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات توصیفی می‌باشد که از منظر هدف، جز تحقیقات کاربردی می‌باشد که به صورت میدانی انجام گردید. روش تحقیق حاضر از نظر روش گردآوری داده‌ها، پیمایشی می‌باشد. جامعه آماری تحقیق حاضر شامل کلیه مدیران و مسئولین و تصمیم‌گیرندگان و دست‌اندرکاران فوتبال کشور ایران بود که جهت شناسایی آنان از سوابق پژوهشی، اجرایی و تحصیلی آنان استفاده گردید. پس از بررسی‌های انجام‌شده تعداد ۱۲۷ نفر به عنوان نمونه تحقیق مشخص شدند. بر اساس انتخاب تمام شمار تمامی این افراد به عنوان نمونه در تحقیق حاضر مشخص شدند. پس از پخش و جمع‌آوری پرسشنامه‌های تحقیق تعداد ۹۱ پرسشنامه مورد

این مساله در تحقیقات مختلفی به انجام رسیده است اما عبدی و همکاران (۲۰۱۸) معتقد است که عدم بهره‌گیری از ظرفیت‌های رسانه‌ای سبب گردیده است تا دیپلماسی ورزشی به صورت مناسبی اجرایی نگردد. بدون شک از ظرفیت‌های ورزش در جهت دیپلماسی ورزشی استفاده مناسب و کاملی برده نشده است و این مساله نشان می‌دهد که رسانه به عنوان یک ابزار کاربردی مهم در عرصه‌های ملی و بین‌المللی می‌بایستی مورد استفاده صحیح قرار گیرد. عدم بهره‌گیری از ظرفیت‌های رسانه‌ها در حوزه دیپلماسی ورزشی سبب گردیده است تا اهداف مربوط به این حوزه به صورت جدی دنبال نگردد.

اجرایی نمودن اهداف دیپلماسی به عنوان یک نگرانی همواره مورد توجه جدی بوده است. ماندن در شعارها و اهداف دیپلماسی و نبود فعالیت‌های عملی جدی می‌تواند یکی از بزرگ‌ترین تهدیدها علیه دیپلماسی باشد. امروزه در جهت کاربردی نمودن دیپلماسی می‌بایستی از تمامی ابزارها و ظرفیت‌ها استفاده نمود. رسانه به عنوان یک ابزار همه‌گیری توانسته است، نقش مهمی در زندگی تمامی افراد داشته باشد (عبدی و همکاران، ۲۰۱۸: ۳۶۵). کول (۲۰۰۹) اشاره داشت که روش اصلی دیپلماسی عمومی استفاده از ابزارهای موجود از طریق رسانه‌های بین‌المللی، رادیو، تلویزیون و اینترنت است.

رانی و بریانت^۱ (۲۰۱۴) اشاره داشتند که انعکاس گسترده رسانه‌ها، شور و هیجان ورزش را تقریباً در همه به وجود آورده است. نهادهای ورزشی بین‌المللی برای برقراری ارتباط میان ملل و گروه‌های مختلف و استفاده از ظرفیت‌های دیپلماسی ورزشی می‌بایستی از کانال‌های ارتباطی از جمله رسانه استفاده نمایند (موری و پیگمن^۲، ۲۰۱۴: ۱۰۹۸). رسانه‌ها ظرفیت کلیدی در انتقال مناسب پیام‌ها دارند و این مسئله می‌تواند در جهت حصول اهداف مدنظر دیپلماسی کاربرد زیادی داشته باشد (عبدی و همکاران، ۲۰۱۸: ۳۶۵). با توجه به اهمیت دیپلماسی فوتبال، مسیرهای اجرای آن همواره دچار مشکل بوده است. به عبارتی کشور ایران در بهره‌گیری از دیپلماسی فوتبال نتوانسته است نقش مهم و تأثیرگذاری داشته باشد و این می‌تواند ناشی از عدم استفاده از

1 Raney & Bryant
2 Murray & Pigman

می‌بایستی از نرم‌افزارهای واریانس محور که PLS یکپاز این نرم‌افزارها می‌باشد، استفاده نمود (پنگ و لای، ۲۰۱۲: ۴۶۹). تمامی روند تجزیه و تحلیل تحقیق، در غالب نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰ و PLS نسخه ۳ انجام گرفت.

یافته‌های پژوهش

نتایج توصیفی مربوط به سن نشان داد که ۱۴/۳ درصد از نمونه آماری دارای سن کم‌تر از ۴۰ سال (۱۳ فراوانی)، ۴۰/۶ درصد ۴۰ تا ۵۰ سال (۳۷ فراوانی) و ۴۵/۱ درصد دارای سن بالاتر از ۵۰ سال (۴۱ فراوانی) هستند، نتایج توصیفی مربوط به جنسیت نمونه‌های تحقیق نشان داد که ۷۶/۹ درصد نمونه‌ها مرد (۷۰ فراوانی) و ۲۳/۱ درصد نمونه‌ها زن (۲۱ فراوانی) می‌باشد. شکل ۱ و ۲ مدل تحقیق در حالت بار عاملی و تی را نشان می‌دهد.

جدول ۱. اطلاعات مربوط به مدل تحقیق

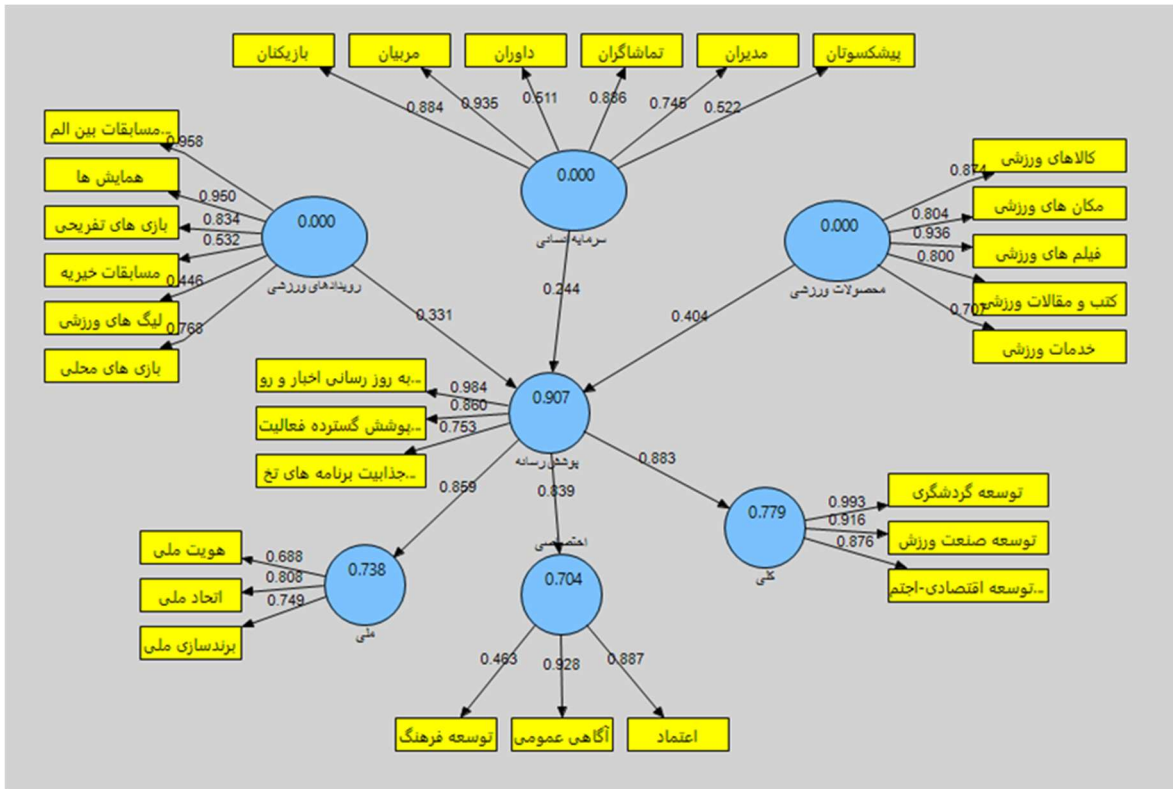
Table 1. Information About the Research Model

تی	تأثیر	تأثیر متغیرها
۲/۲۳۶	۰/۳۳۱	رویدادهای ورزشی بر پوشش رسانه
۳/۳۱۵	۰/۳۴۴	سرمایه انسانی بر پوشش رسانه
۲/۹۹۶	۰/۴۰۴	محصولات ورزشی بر پوشش رسانه
۲۷/۳۳۷	۰/۸۸۳	پوشش رسانه بر نتایج کلی
۲۴/۲۳۷	۰/۸۳۹	پوشش رسانه بر نتایج اختصاصی
۲۹/۶۵۲	۰/۸۵۹	پوشش رسانه بر نتایج ملی

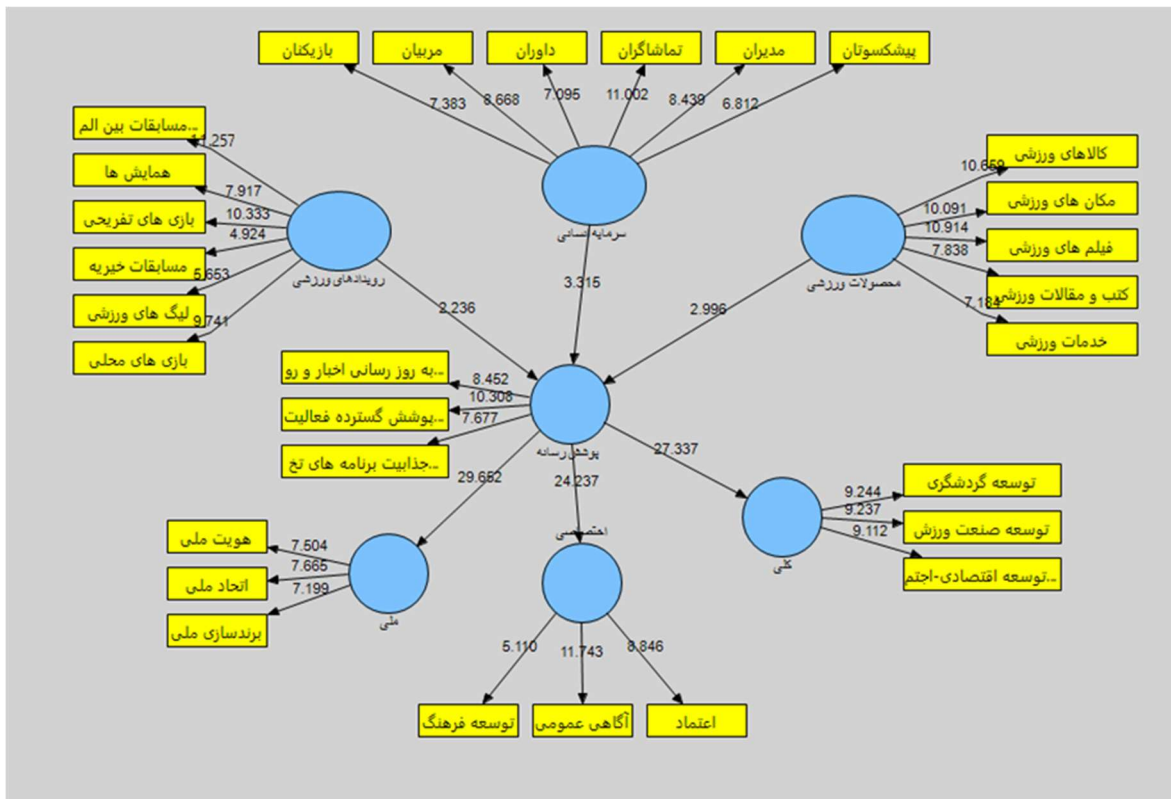
تحلیل و بررسی قرار گرفت. نرخ بازگشت پرسشنامه‌ها در تحقیق حاضر ۷۱/۶ درصد بود. در جهت جمع‌آوری پرسشنامه‌های تحقیق از سه طریق حضوری، پست الکترونیک و فضای مجازی استفاده گردید.

در جهت گردآوری اطلاعات در تحقیق حاضر از مدل مفهومی عبدی و همکاران (۲۰۱۸) استفاده گردید. این پرسشنامه در سه بخش شامل منابع دیپلماسی، نتایج دیپلماسی و همچنین پوشش گسترده رسانه‌ای بود. با این توجه منابع دیپلماسی توسط ۱۷ سؤال در سه بخش شامل رویدادهای ورزشی (۶ سؤال)، سرمایه انسانی (۶ سؤال) و محصولات و خدمات ورزشی (۵ سؤال) موردبررسی قرار گرفت. همچنین نتایج دیپلماسی توسط ۹ سؤال در سه بخش شامل نتایج کلی (۳ سؤال)، نتایج اختصاصی (۳ سؤال) و نتایج ملی (۳ سؤال) موردبررسی قرار گرفت. مطابق با مدل مفهومی فوق، پوشش گسترده رسانه‌ای توسط ۳ سؤال موردبررسی قرار گرفت.

روایی این پرسشنامه در تحقیق حاضر با استفاده از بررسی نظرات خبرگان و همچنین تحلیل عاملی موردبررسی قرارگرفت. میزان پایایی پرسشنامه نیز بر اساس محاسبه آلفای کرونباخ میزان ۰/۸۴ مشخص گردید. با توجه به این که تعداد نمونه تحقیق کمتر از ۲۰۰ نفر می‌باشد و همچنین توزیع نمونه تحقیق با توجه به روش آماری کالموگروف اسمیرنوف، در وضعیت غیر نرمال می‌باشد، لذا پیش شرایط استفاده از نرم‌افزارهای واریانس محور وجود دارد و

شکل ۱. مدل اندازه‌گیری
Figure 1. Measurement Model

شکل ۲. ضرایب معنی‌داری t مدل تحقیق
Figure 2. Significance Coefficients t of the Research Model

همان‌طور که نتایج تحقیق نشان داد، رویدادهای ورزشی (۰/۸۸۳ = تأثیر؛ ۲۷/۳۳۷ = تی)، نتایج اختصاصی (۰/۸۳۹ = تأثیر؛ ۲۴/۲۳۷ = تی) و نتایج ملی (۰/۸۵۹ = تأثیر؛ ۲۹/۶۵۲ = تی) در حوزه دیپلماسی فوتبال تأثیرگذار می‌باشد. جدول شماره ۲، شاخص برازش مدل را به نمایش گذاشته است.

همان‌طور که نتایج تحقیق نشان داد، رویدادهای ورزشی (۰/۸۸۳ = تأثیر؛ ۲۷/۳۳۷ = تی)، سرمایه انسانی (۰/۲۴۴ = تأثیر؛ ۳/۳۱۱ = تأثیر؛ ۲/۲۳۶ = تی)، محصولات و خدمات ورزشی (۰/۴۰۴ = تأثیر؛ ۳/۳۱۵ = تی) و محصولات و خدمات ورزشی (۰/۴۰۴ = تأثیر؛ ۲/۹۹۶ = تی) به صورت معناداری بر پوشش رسانه‌ای تأثیرگذار می‌باشد. نتایج تحقیق نشان داد که پوشش رسانه‌ای بر نتایج کلی

جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل تحقیق
Table 2. Fits of the Research Model

							متغیرها
نتایج ملی	نتایج اختصاصی	نتایج کلی	پوشش رسانه‌ای	محصولات و خدمات ورزشی	سرمایه انسانی	رویدادهای ورزشی	شاخص‌های برازش
۰/۸۴	۰/۸۳	۰/۸۰	۰/۸۲	۰/۸۱	۰/۸۹	۰/۸۶	آلفای کرونباخ
۰/۸۸	۰/۸۶	۰/۸۳	۰/۸۵	۰/۸۶	۰/۹۱	۰/۸۹	پایایی ترکیبی
۰/۴۸	۰/۴۲	۰/۵۱	۰/۵۰	۰/۴۳	۰/۴۸	۰/۵۱	روایی همگرا
۰/۷۳	۰/۷۰	۰/۷۷	۰/۹۰	-	-	-	R2
۰/۵۹	۰/۵۴	۰/۶۲	۰/۶۷	-	-	-	برازش کلی مدل

ضمن انتقال مفاهیم و پیام‌ها سبب گردد تا روندهای ارتباطی به صورت جدی انجام گردد. رسانه‌ها می‌توانند به بازگو نمودن اهداف و فعالیت‌های دیپلماسی فوتبال کمک نماید و فعالیت‌های موجود در این حوزه را مخابره نماید. به عبارتی در جهت دستیابی به اهداف دیپلماسی می‌بایستی اهداف موجود در این خصوص به صورت مناسبی مخابره گردد. رسانه می‌تواند ظرفیت‌های مطلوبی در جهت مخابره نمودن سیاست‌ها و فعالیت‌های موجود در حوزه دیپلماسی فوتبال را ایجاد نماید. با توجه به اهمیت رسانه در جهت اجرایی نمودن دیپلماسی فوتبال، می‌بایستی از ظرفیت‌های رسانه‌ها استفاده لازم را داشت. در مسیر تبدیل منابع دیپلماسی به نتایج دیپلماسی فوتبال؛ رسانه‌ها می‌تواند با پوشش خبری و همچنین مخابره آن نقش تعیین کننده ای را در این خصوص ایجاد می‌نماید. رسانه‌ها به واسطه درگیر نمودن مخاطبان، می‌تواند حساسیت‌های سیاسی موجود را کاهش دهد و از طرفی در جهت بهبود وضعیت دیپلماسی در ورزش به خصوص فوتبال کمک نماید. بدون شک جهت ایجاد بهبود نقش رسانه در حوزه دیپلماسی ورزشی می‌بایستی ستاده‌های مناسبی در اختیار رسانه قرار گیرد. به عبارتی رسانه‌ها، زمانی می‌تواند کارکردهای

مطابق با شاخص‌های منتخب؛ مشخص گردید که مدل تحقیق حاضر از برازش مناسبی برخوردار می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

انگیزه‌ی دولت‌ها برای حمایت از ورزش برای موفقیت یک کشور در زمینه‌های ورزشی می‌تواند برای آن کشور در عرصه بین‌المللی اعتبار و حیثیت ایجاد کند. عملی نمودن سیاست‌های مربوط به دیپلماسی فوتبال سبب گردیده است تا تحقیق حاضر باهدف بررسی نقش پوشش رسانه‌ای بر تبدیل منبع دیپلماسی به نتایج دیپلماسی فوتبال طراحی گردد. نتایج تحقیق حاضر مشخص نمودن که پوشش رسانه‌ای به‌عنوان یک مسئله کلیدی می‌تواند منابع دیپلماسی را به نتایج دیپلماسی فوتبال تبدیل نماید. به عبارتی پوشش رسانه‌ای می‌تواند به‌واسطه ایجاد ظرفیت‌های کلیدی سبب شکل‌گیری دیپلماسی فوتبال در عرصه‌های کلی، اختصاصی و ملی گردد. این مسئله نشان می‌دهد که رسانه نقش کلیدی در حوزه دیپلماسی فوتبال را اجرا می‌نماید.

نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات مورای و پیگمان (۲۰۱۴) همسو می‌باشد. بدون شک در دنیای امروزی رسانه‌ها می‌توانند

رویدادهای ورزشی، سرمایه انسانی و محصولات ورزشی ایجاد گردد. به عبارتی بدون تلاش‌های رسانه‌ای، منابع مربوط به حوزه ورزش نمی‌تواند نفوذ بر افراد و گروه‌ها داشته باشد و زمینه جهت بهبود صلح و کاهش تنش‌ها را فراهم نماید. بدون شک پوشش رسانه‌ای می‌تواند در شکل‌گیری ظرفیتی مناسب در جهت بهبود دیپلماسی کمک شایانی نماید. امروزه بیشتر متخصصان حوزه‌ی دیپلماسی ورزش بر این باورند که ورزش خود می‌تواند به‌عنوان مسیری مرتبط با روابط سیاسی نقشی متمایز و مستقل در توسعه‌ی روابط دیپلماتیک ایفا کند. برگزاری مسابقات فوتبال بین کشورهای مختلف با سطوح فرهنگی، اجتماعی و سیاسی متفاوت می‌تواند بر آمادگی افکار عمومی برای رخدادهای بعدی و تعاملات آتی بین آن کشورها کمک کند. در این بین، پوشش رسانه‌ای با مخابره کردن واقعیت‌ها و جذابیت‌های ورزشی شرایطی در جهت توسعه و گسترش دیپلماسی در ورزش را فراهم نماید.

اگرچه از ورزش همواره در جهت بهبود دیپلماسی نهایت استفاده شده است اما جهت کارایی مناسب تر این تلاش‌ها می‌بایستی از ظرفیت‌های رسانه نهایت استفاده را داشت. رسانه‌ها به‌عنوان ابزار اجرایی می‌تواند پیام‌های سیاسی ناشی از دیپلماسی ورزشی را به صورت مناسب تری مخابره نماید. نظام‌های سیاسی در طول تاریخ با کسب نتایج خوب در مسابقات ورزشی به‌نوعی این نتایج را به مشروعیت خود پیوند می‌زنند و بدین سبب است که آن‌ها همواره سعی می‌کنند تا به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم از تأثیرات مسابقات ورزشی بخصوص مسابقات فوتبال بیشترین بهره را کسب نمایند. در این راه بیشتر حکومت‌ها در تلاش‌اند تا با ترویج نمادسازی در ورزشگاه، آهنگ‌های ورزشی، قهرمان‌پروری، پوشش گسترده رسانه‌ای و استفاده از گزارشگران خاص (افراد) که هیجان بیشتری برای مخاطبین ایجاد می‌نمایند، در جهت مشروعیت بخشیدن و پیشبرد سیاست داخلی و خارجی خود استفاده نمایند. دولت‌ها همچنین از ورزش فوتبال به‌عنوان سوپاپ اطمینان برای تخلیه انرژی و هیجانات و همچنین کنترل تنش‌ها و مخالفت‌های اجتماعی استفاده می‌کنند. به عبارتی برخی مواقع حکومت‌ها از ورزش با کمک رسانه به‌عنوان ابزار سرگرم‌کننده استفاده می‌کنند تا افکار عمومی را از مسائل و مشکلات اقتصادی، سیاسی و فرهنگی که در نتیجه سوء مدیریت آن‌ها به وجود آمده،

مطلوبی در حوزه دیپلماسی فوتبال داشته باشد که از منابع اطلاعاتی مناسبی برخوردار باشد. به عبارتی رویدادهای ورزشی، محصولات ورزشی و سرمایه انسانی موجود در ورزش در صورتی که به صورت مناسبی شناسایی و مورد پوشش قرار گیرند، می‌تواند زمینه جهت بهبود پوشش رسانه‌ای را فراهم نماید.

رسانه‌ها می‌تواند نقش عملیاتی در جهت تبدیل منابع دیپلماسی به نتایج دیپلماسی فوتبال داشته باشد. این مساله در تحقیقات دلگادو (۲۰۰۳) و عبدی و همکاران (۲۰۱۸) نیز اشاره شده است. دیپلماسی سعی در کاهش حساسیت‌های موجود در یک منطقه دارد. به عبارتی دیپلماسی می‌تواند ضمن کاهش تنش‌های موجود سبب بهبود تعاملات مناسب گردد. این مساله به واسطه ظرفیت‌های رسانه در خصوص عملیاتی نمودن تلاش‌های مربوط به دیپلماسی فوتبال می‌باشد. به نظر می‌رسد پوشش رسانه‌ای سبب می‌گردد تا فعالیت‌های اجرایی در خصوص رویدادهای ورزشی، سرمایه انسانی و محصولات و خدمات ورزشی به‌صورت مناسبی مخابره گردد. همین مسئله سبب می‌گردد تا نفوذ و تأثیرگذاری فعالیت‌های مربوط به دیپلماسی فوتبال کاملاً مشخص گردد و در نتیجه به کارکردهای ملی، کلی و اختصاصی منجر گردد. از این رو پوشش رسانه‌ای به‌واسطه مخابره فعالیت‌های موجود در حوزه دیپلماسی فوتبال و بازگو نمودن برنامه‌های جدی در این خصوص و از همه مهم‌تر تسریع در انتقال پیام‌های موجود در این حوزه سبب می‌گردد تا نتایج مطلوب مدنظر از دیپلماسی فوتبال به‌صورت مناسبی اجرایی گردد. پوشش رسانه‌ای همچنین می‌تواند کیفیت انتقال پیام‌ها و مفاهیم را بهبود دهد و سبب گردد تا پیام‌ها به معنای واقعی و حقیقی خود منتقل گردد و این مسئله می‌تواند تنش‌های موجود در این خصوص را به‌صورت جدی کاهش دهد.

مطابق با نظر گارامولگویی و همکاران (۲۰۲۰) در جهت بهبود وضعیت دیپلماسی در ورزش می‌بایستی پوشش رسانه‌ای ایجاد گردد. رسانه‌ها می‌تواند بر دامنه گسترده‌ای از مخاطبان نفوذ نماید و شرایط مطلوبی جهت مخابره پیغام‌ها و نتایج دیپلماسی داشته باشد. ارکان ورزش شامل رویدادهای ورزشی، سرمایه انسانی و محصولات ورزشی می‌تواند نقش مهمی در دیپلماسی داشته باشد. این منابع در صورتی می‌تواند منجر به پیامدهای مطلوب در حوزه دیپلماسی گردد که شرایطی جهت بازگو نمودن فعالیت‌ها در حوزه

مخصوص در جهت مخابره پیام‌های دیپلماسی و پوشش فعالیت‌های اجرایی در این خصوص ایجاد گردد. با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا نتایج ملی مربوط به فعالیت‌های سیاسی در ورزش مخابره و به گوش مخاطبان رسد تا از ظرفیت‌های دیپلماسی ورزشی اطلاعات کسب گردد. همچنین با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا با تمرکز بر سرمایه‌های انسانی در فوتبال کشور از جمله بازیکنان و مربیان مشهور کشور، زمینه جهت کسب موفقیت‌ها در حوزه دیپلماسی فوتبال را تسریع داد.

دورنمایند. در بُعد خارجی نیز دولت‌ها از ورزش فوتبال برای کسب پرستیژ بیشتر خود در صحنه بین‌الملل استفاده می‌کنند. با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا با پوشش رسانه‌های رویدادهای فوتبال و نمایان‌سازی پیام‌های این رویدادها در جهت بهبود دیپلماسی فوتبال اقدام نمود. همچنین پیشنهاد می‌گردد تا رسانه‌های ورزشی با پوشش گسترده تمامی ارکان و بخش‌های دیپلماسی فوتبال از جمله رویدادها، سرمایه‌های انسانی و محصولات و خدمات ورزشی زمینه جهت دستیابی به اهداف مدنظر از دیپلماسی فوتبال را فراهم نمود. همچنین با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا کانال‌های رسانه‌های

References

1. Abdi, K., Talebpour, M., Fullerton, J., Ranjkesh, M. J., & Jabbari Nooghabi, H. (2018). Converting sports diplomacy to diplomatic outcomes: Introducing a sports diplomacy model. *International Area Studies Review*, 21(4), 365-381. (in Persian)
2. Baker, R. E., Baker, P. H., Atwater, C., & Esherick, C. U. S. (2018). Sport diplomacy in Latin America & the Caribbean: A programme evaluation. *Journal of Sport for Development*, 6(10), 66-80.
3. Bakhshi, A., Zardtoshtian, S., & Mohammadi, H. (2020). A Comparative Study of Sports Diplomacy Practices & Experiences in Islamic Republic of Iran & Selected Countries, *Communication management in Sports Media*, 7 (3), 69-80. (in Persian).
4. Benghida, Sonia (2014). World Cup Football in International Relations: The 2009 Algerian-Egyptian football conflict. *International Journal of Innovation and Applied Studies*. ISSN 2028-9324 Vol. 9 No. 1 Nov. 2014, pp. 234-238. © 2014 Innovative Space of Scientific Research Journals. <http://www.ijias.issrjournals.org>.
5. Bubalo, A (2013). "Football Diplomacy Redux: The 2015 Asian Cup & Australia's Engagement with Asia.". *Lowy Institute for International Policy*, Mar. 2013. Web. 20 Mar. 2013.
6. Chehabi, H. E. (2001). Sport diplomacy between the United States & Iran. *Diplomacy & Statecraft*, 12(1), 89-106.
7. Cull NJ (2009) *Public diplomacy: Lessons from the past* (Vol. 2). USC Center on Public Diplomacy. California, CA: Figueroa Press.
8. De Bosscher V. De knop, Van Bottenburg, M, Shibi, S, & Bingham, J. (2009). Explaining International Sporting Success. *An International Comparison of Elite Sport Systems & Policies in Six Countries*. *Sport Management Review*, Elsevier, 12(3).
9. Delgado F (2003) The fusing of sport & politics. *Journal of Sport & Social Issues* 27(3): 293-307.
10. Garamvölgyi, B., Bardocz-Bencsik, M., & Dóczy, T. (2020). Mapping the role of grassroots sport in public diplomacy. *Sport in Society*, 1-19.
11. Jackson, S. J. (2013). The contested terrain of sport diplomacy in a globalizing world. *International Area Studies Review*, 16(3), 274-284.
12. Jame, R. Arnd, K (1999). *The International Politics of Sport in the Twentieth Century*. London: Taylor & Francis Group.
13. Jarvie, G., Murray, S., & Macdonald, S. (2017). Promoting Scotland, diplomacy & influence through sport. *Scottish Affairs*, 26(1), 1-22.
14. Garamvölgyi, B., Bardocz-Bencsik, M., & Dóczy, T. (2020). Mapping the role of grassroots sport in public diplomacy. *Sport in Society*, 1-19.
15. Kavetsos G, S (2010). National Well-Being & International Sport Events. *Journal of Economic Psychology*, 31(2).
16. Knott, B. Swart, k. Visser, W (2015). The impact of sport meaga-events on the quality of life for host city residents: reflections on the 2010 fifa world cup, Africa. *Journal of Hospitality. Tourism & Leisure* 4(1).

17. Kuo, C., & Kuo, H. (2020). Sport Diplomacy & Survival: Republic of China Table Tennis Coaches in Latin America during the Cold War. *The International Journal of the History of Sport*, 1-22.
18. Loy, J. Booth, D (2004). Social structure & social theory in Richard, Giulianotti. *Sport & Modern Social Theorists*. Palgrave Macmillan.
19. Merkel, U. (2008). The politics of sport diplomacy & reunification in divided Korea: One nation, two countries & three flags. *International Review for the Sociology of Sport*, 43(3), 289-311.
20. Murray S & Pigman GA (2014) Mapping the relationship between international sport & diplomacy. *Sportin Society* 17(9): 1098-1118
21. Murraya S, Pigmanb G. A. (2014). Mapping the relationshipbetween international sport & diplomacy. *Sport in Society*, Vol. 17, No. 9.
22. Peng, D, & Lai, F. (2012). Using partial least squares in operations management research: A practical guideline & summary of past research. *Journal of Operations Management*, 30(6), 467-480.
23. Raney AA & Bryant J (2014) *Handbook of Sports & Media*. New York & London: Routledge, Taylor& Francis Group.
24. Rofe, J. S. (2016). Sport & diplomacy: A global diplomacy framework. *Diplomacy & statecraft*, 27(2), 212-230.
25. Shaji, R. (2015). *New Approaches & Theories in Football Sociology: Opinion Criticism Publishing Company*.(Persian).
26. Shariati, M., & Monazzemi, A. (2021). The Empirical Model of Sport in Development of Public Diplomacy, *Communication management in Sports Media*, 8 (3), 80-90. (in Persian).
27. Trunkos, J., & Heere, B. (2017). Sport diplomacy: A review of how sports can be used to improve international relationships. *Case studies in sport diplomacy*, 1-18.
28. Winstanley, K. I (2010). *Sport, (Middle) Power & Prestige: The Olympics & Canadian Identity*. Paper presented at the Canadian Political Science Association Conference, Concordia University, Montreal, QC, 1-3 June, 2010.
29. Wolf, Ch. Rosen, B. (2004). *Public Diplomacy: How to Think About & Improve It*. RAND.

COPYRIGHTS

© 2021 by the authors. Licensee PNU, Tehran, Iran. This article is an open access article distributed under the terms & conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY4.0) (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>)